

Koltay András¹

A vitorlázó kriminológus – Németh Zsolt rendőr ezredes köszöntése

Ha e furcsa szó párokat hallanánk: „vitorlás és rendőrtiszt” és „szabad szellem és hierarchia”, akkor két ember juthatna eszünkbe: Ötvös Csöpi és Németh Zsolt. Míg az előbbi Bujtor István és Mészáros Gyula kitalált hőse, addig az utóbbi nagyon is létező személy. Ha a „kriminológia”, a „gyermek- és ifjúságvédelem” és a „drog elleni harc” is felvetődnének, akkor egyértelműen már csakis az országosan ismert és elismert, őszes hajjú, de fiatalos kollégánkra gondolhatnánk.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság Fiatalok és Gyermekvédelmi Osztályán 1968-ban egy kisportolt fiatalember, a Balaton és a vízi sportok szerelmese jelentkezett szolgálattételre. Kiemelkedő kommunikációs képessége, rugalmas alkalmazkodása a rendkívüli helyzetekhez, rendőrszakmai tudása, a bűnüldözés iránti elkötelezettsége rövid idő alatt nyilvánvalóvá vált kollégái és előjárói számára. Akkori vezetője, a titkos információgyűjtés atyjaként emlegetett Mészáros József szerint az utódjának tekintett Németh „egyszerre [volt] lezser és szakmailag hiteles”, ezáltal megérett a beosztásban előrelépésre, a sajtónyilvános szereplésre. Világos, a széles közönség számára is érthető nyilatkozataival jelentősen erősítette a korabeli rendőrség társadalmi támogatottságát. Megkérdőjelezhetetlen erkölcsisége, korunk jogi és etikai elvárásainak is megfelelő szakmai hozzáállása mércéként szolgált és szolgálhat valamennyiünk számára. Kivételes emberi tulajdonságai, kollegialitása, empátikus személyisége miatt nagyfokú tisztelet és baráti szeretet övezi.

Bűnügyi felderítőként szerzett két évtizednyi tapasztalatát később az Országos Rendőr-főkapitányság országos szakirányító ifjúságvédelmi vonal vezetőjeként kamatoztatta. A vezetői által is nagyra becsült metodikáját és iránymutatásait a területi és a helyi szervek mindennapi gyakorlatában is alkalmazták. Megnyerő személyisége, kimagasló szakmaisága, kibontakozó oktatói tehetsége lendületet adott a rendszerváltás Magyarországon megújuló bűnügyi képzésnek. A Rendőrtisztai Főiskolán megalapozott elméleti és gyakorlati tudásával ismertette és szeretetteljesen meg a múlt által beárnyékolta, erőteljesen vitatott bűnügyi titkos információgyűjtés etikus és az új kor szellemének megfelelő módját és lehetőségeit.

¹ Rektor, Nemzeti Közszolgálati Egyetem.

A felelősség és a lehetőség határmezsgyéjén egyensúlyozva, az alapvető emberi jogok legmesszeemenőbb tiszteletben tartásával írta meg nagy jelentőségű tantárgyi jegyzeteit. Elismert szakemberként vetette bele magát a rendőrtisztképzés rejtelseibe – bűnügyi nyomozók és civil szakemberek generációit oktatta már. A Kriminológiai Csoport szakcsoportvezetőjeként 1994-től járult hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő rendészeti generációk magukévá tegyék a kriminológia kritikus, egyszersmind értéktámogató szemléletét.

2000 után először a Rendőrtiszti Főiskola főigazgatójának tudományos helyetteseként, majd 2006-tól tudományos rektorhelyettesként dolgozott. A rendészeti felsőoktatásban tanulók mellett például az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Szent István Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem hallgatói számára is megadatott a lehetőség, hogy e kiváló kriminológustól tanuljanak. Számos meghatározó jegyzetet és írást publikált a kriminológia és a bűnmegelőzés témaköreiben.

Munkája és közéleti tevékenysége során mindig arra törekedett, hogy a kriminológia és a rendészettudomány értékei minél szélesebb közönséghez eljussanak. Számos tudományos és szakmai közösség meghatározó szereplője, így a Magyar Rendészettudományi Társaság alapító tagja, a Magyar Kriminológiai Társaság Igazgató Tanácsának tagja, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Tudományos Diákköri Tanácsának elnöke, a Rendészettudományi Doktori Iskola tanára. A *Magyar Rendészet* című tudományos folyóirat főszerkesztőjeként végzett több mint egy évtizedes áldozatos munkájának köszönhetően a Rendészettudományi Kar szakmai lapja néhány évvel ezelőtt MTA „B” kategóriás besorolást kapott, ezzel jelentős szerepet vállal a rendészettudomány folyamatos fejlődésében. Nagy örömről szolgál, hogy a lap iránti elkötelezettségét igazolva ma is a szerkesztőség aktív tagjaként tevékenykedik.

Igazságérzete, következetes kiállása az emberi jogokért, a jogszerű rendőri magatartás iránti elkötelezettsége tükröződik tudományos életútjában, szakcsoportvezetői, tanszékvezetői, tudományos rektorhelyettesi beosztásaiban is. A bűnmegelőzés közös társadalmi ügyként való felismertetése jegyében nyitotta meg a Rendőrtiszti Főiskola addig zárt kapuit a bűnmegelőzési felsőfokú szakirányú továbbképzés civil hallgatói előtt, ahol számos ügyész, bíró, gyermek- és ifjúságvédelmi és bűnmegelőzési szakember szerezhetett szakirányú végzettséget.

Kívánok az Ünnepeletnek boldog jubileumot, és még sok tevékeny esztendőt!